

Amos - comentarii J. N. Darby

Introducere - Amos

Profetul Amos este unul dintre profeții care tratează starea morală a poporului. El vorbește în special despre Israel, după cum am văzut în cărțile istorice, prezentând în special poporul ca atare, în timp ce Iuda este privit doar ca un apanaj al casei lui David, deși, fără îndoială, nici în Iuda nu a încetat să existe o rămășiță a poporului.

Profeția lui Amos nu se întinde pe o perioadă atât de mare ca aceea a lui Osea și se exprimă într-un stil mai puțin emoțional decât aceasta din urmă. Păcatul nu este urmărit de focul mistuitor al geloziei și de răzbunarea morală care caracterizează limbajul arzător și fragmentat al profetului Osea. Totuși, fără îndoială, nimic nu este mai hotărât împotriva răului decât cuvântul lui Amos, deși este un cuvânt atât de simplu. S-ar putea spune că el le vorbește mai de sus. În Osea vedem neliniștea produsă de Duhul lui Dumnezeu la un om care nu putea suferi răul la poporul pe care-l iubea ca fiind poporul lui Dumnezeu, în timp ce în Amos vedem mai mult calmul judecății lui Dumnezeu însuși și avem mai puține detalii asupra păcatului. Ne sunt semnalate anumite nelegiuiri deosebit de mari, cu un caracter special, și este anunțată judecata cea mai completă și mai absolută.

La început, Yahve, de pe tronul său, își proclamă drepturile, răcnește din Sion și își face auzită vocea din Ierusalim. Apoi, la sfârșit, vine restaurarea familiei lui David și a lui Israel însuși. Putem remarca faptul că, înainte de a pronunța judecata asupra lui Israel și a lui Iuda, este pronunțată judecata asupra națiunilor învecinate, atât pentru ostilitatea și cruzimea lor față de popor, cât și din cauza purtării lor esențial opuse sentimentelor care s-ar cuveni să le aibă omul, chiar când Israel nu avea de suferit din cauza lor, pentru că Dumnezeu ține cont de toate acestea.

Siria trebuie să fie dusă în captivitate în Asiria, iar pentru judecarea celorlalți nu este folosit același mijloc. Gaza și filistenii, Tir, Edom, Amon și Moab sunt trecute în revistă pe rând, și, în final, și Iuda și Israel. Dumnezeu prezintă mult mai multe detalii despre păcatul poporului său. El specifică bine ce caracteriza națiunile judecate, dar, când este vorba de Israel, intră mai în detaliu. Putem remarca și aici ceea ce am văzut în alte pasaje, și anume că aceste judecăți ale lui Yahve se aplică la națiunile așezate pe teritoriul promis lui Avraam, care îi aparține lui Israel pentru că Dumnezeu i l-a dat. Dumnezeu purifică țara de tot ce o întina, și, ca urmare, o curăță și de Iuda și Israel, dar face aceasta reclamându-și și menținându-și drepturile Lui, pe care le va exercita, în har, în favoarea lui Israel, în zilele din urmă. Vedem aici nebunia acestei speranțe a vrăjmașilor poporului, care caută să-i distrugă și să profite ei de distrugerea lor. Fără îndoială, Dumnezeu poate pedepsi pe poporul său, dar răutatea vrăjmașilor lui Israel face ca judecata să vină și asupra lor.

Cu privire la Iuda, Yahve semnalează îndeosebi disprețul lor față de lege și neascultarea de poruncile ei.

La Israel, păcatul semnalat are un caracter mult mai independent de lege, ceea ce este mai ușor de înțeles având în vedere poziția poporului și se leagă de părăsirea temerii de Dumnezeu, care îl lasă pe om în voia tendinței lui naturale de a-i asupra pe aceia care-i stau înaintea și a egoismului propriii sale inimi. El îl vinde pe cel drept pentru argint și pe cel sărac pentru o pereche de încălțăminte. El nu-și face probleme în legătură cu suferințele celor săraci, ci până și la altarul care se pretinde că ar fi al lui Yahve, se culcă peste hainele primite ca garanție de la cei nevoiași și se bucură de plata impusă pentru nelegiuire. Totuși Dumnezeu îi scosese din țara Egiptului, îi nimicise pe vrăjmașii lor ca să le dea în stăpânire țara și le-a dat semnele unei relații deosebite cu El, fie prin persoane puse deoparte pentru El, fie prin aceia pe care i-a trimis în numele Lui, dar ei se îndemnaseră unul pe altul la întinare și pe ceilalți să nu le vorbească din partea lui Yahve. Dumnezeu avea inima ca zdrobită de păcatele lor și își propunea să-i judece. Acuzația că îi disprețuiau pe cei săraci este deseori repetată (Amos 2:7; 4:1; 5:11; 8:6), și aceasta mai ales în legătură cu Israel.

După ce a prevenit națiunile care se găseau pe teritoriul promis lui Avraam, Dumnezeu li s-a adresat lui Israel și lui Iuda împreună, întregii familii pe care o scosese din Egipt. Ei erau singuri pe care Yahve îi cunoscuse dintre toate națiunile și tocmai de aceea el urma să-i pedepsească pentru nelegiuirile lor. Este un principiu solemn dar cât se poate de clar. Dacă suntem în poziția în care să dăm mărturie pentru Dumnezeu, atunci trebuie ca mărturia pe care o dăm să fie potrivită cu inima și cu principiile lui Dumnezeu, ca să nu prezinte caracterul Lui în mod fals, și umblarea noastră să fie potrivită cu poziția pe care o avem. Cu cât această mărturie este mai directă, cu atât Dumnezeu va fi mai gelos cu privire la gloria Lui și la fidelitatea noastră. Judecata începe de la casa Lui. Dacă era rău în cetate, Yahve urma să lucreze. Nu se poate ca doi să meargă împreună fără să fi căzut de acord. În legătură cu acest principiu avem două declarații importante: dacă Dumnezeu intervine și-și face auzită vocea Lui puternică și grozavă, înseamnă că are motive. Pe de altă parte, Dumnezeu nu va acționa înainte de a-și avertiza poporul și El nu va face nimic fără ca să le descopere mai înainte robilor Săi, profeții. Nu trebuiau ei să tremure, din vreme ce leul răcniște? Yahve vorbise, așa că profetul nu putea să tacă. Iată care era situația lui Israel. Și acestei împărății i se adresează, pentru moment, Duhul lui Dumnezeu într-un mod special. Din ea avea să nu mai rămână decât bucățele, ca dintr-un miel smuls din gura leului care l-a devorat. În fine, vorbind aici despre Israel, Yahve semnalează altarele lui idolatre și anunță că toată gloria lui va fi distrusă. De asemenea, aici putem remarca faptul că împărăția lui Israel este considerată ca fiind tot poporul, deși Iuda este numit și judecat la rândul lui (Amos 3:9, 12, 13, 14).

Cu excepția primelor două capitole, care merg împreună, fiecare capitol din Amos cuprinde o profeție distinctă. Capitolul al patrulea prezintă asuprirea celor săraci și închinarea pe care fiii lui Israel o făceau după bunul lor plac, în locurile alese de ei. Dumnezeu avea să lucreze după cum considera El că se potrivește, și, deși lucra deja, ei nu s-au întors la El. El repetase pedepsele în modul cel mai semnificativ, dar degeaba. Așa că Israel trebuia să se pregătească să-L întâlnească pe Dumnezeul lui.

După ce deplânge ruina lui Israel, capitolul 5 prezintă contrastul dintre locurile închinării lor false și Yahve, Creatorul și îi cheamă să vină la El ca să aibă viața. Dar Israel îndepărta de la el gândurile cu privire la ziua rea și era dominat de rău. Omul înțelept tăcea pentru că era o zi rea, dar Duhul chema la pocăință: poate că Yahve va avea compasiune față de necazurile lui Iosif. În mijlocul acestei nelegiuiri erau totuși unii care mărturiseau că doreau ziua lui Yahve, iar pe aceia profetul i-a anunțat că acea zi va fi o zi de groază și de judecată, de întuneric și nu de

lumină. Urmău să cadă dintr-o nenorocire într-alta. Yahve nu dorea darurile și jertfele lor și nu putea suferi sărbătorile lor solemne, ci El dorește dreptate și judecată. Dar ei au fost la fel de la început și nu Lui i se închinaseră inimile lor în pustiu, ci lui Moloh și lui Remfan, pe care ei și-i făcuseră după inima lor, așa că ei urmau să fie duși în captivitate mult mai departe decât țara de care ei se temeau atunci. Ultimul apel al profetului are o semnificație deosebit de importantă. Principiul rău care îi ruina era prezent de la început. Intervenția puterii lui Dumnezeu îi opriese lucrarea și îi anulasă efectul, dar acel principiu era prezent și s-a asociat cu declinul credinței și evlaviei pentru că interesele omenești rupseseră frăiele care îl opreau. Așa că același rău a apărut din nou. Vițeei din de la Dan și de la Betel erau reînnoirea celui din pustiu. Israel s-a arătat așa cum era în sine, și aceasta în pofida răbdării lui Dumnezeu. Și judecata este de prima dată când faptele lor au arătat ce aveau ei în inimă. Remarcăm din nou că aici Israel este privit ca un tot, sub aspect moral, când este vorba despre cele zece seminții. Toată această profeție scoate în evidență în mod izbitor acest fapt.

Capitolul 6 insistă asupra încrederii înșelătoare pe care o aveau mai marii lui Israel. Și Israelul putea fi judecat ca și Calne și Hamatul. Căpeteniile lui trăiau în lux ca și cum totul ar fi fost numai prosperitate și nu simțeau suferința lui Iosif. Ei urmau să fie dintre primii care să plece în captivitate. Yahve avea să-l dea pe Israel spre pustiire; Lui îi era scârbă de gloria lui Iacov, care se încredea în ceea ce era doar deșertăciune – în vițelul lui de aur –, dar Acela pe care ei îl disprețuiau avea să ridice un vrăjmaș care să pustiască totul, de la Hamat până la hotarul Egiptului. Dumnezeu a avut mult timp răbdare și în multe rânduri a fost pe punctul de a-l da pe Israel să fie judecat.

Mijlocirea profetului, adică a Duhului lui Hristos care era la lucru în el, a cărei eficacitate avea de fapt la bază suferințele lui Hristos (Psalmul 18) au oprit calamitățile. Dar acum Yahve se ridica pentru judecată, având firul cu plumb în mână, și nimic nu-L mai putea opri: Israel trebuia să cadă împreună cu casa lui Iehu, ceea ce s-a și întâmplat. Poate că judecățile precedente se aplică la căderea casei lui Ieroboam, fiul lui Nebat și casei lui Ahab, pentru că Israel s-a ridicat după fiecare din aceste evenimente, dar nu și după căderea casei lui Iehu. O asemenea profeție nu se potrivea deloc în locul de închinare al împăratului pentru că o religie rânduie prin politica omului fără teamă de Dumnezeu nu poate suferi mărturia adevărului. Betelul era casa împărăției, iar preotul de acolo i-a raportat totul împăratului. Să plece în Iuda profetul! Pentru că acolo era recunoscut Yahve și el putea vesti adevărul, dar la Betel nu era locul pentru asemenea adevăruri neplăcute. Acolo împăratul dispunea în chestiunile religioase: omul era stăpân. Dar Yahve nu renunță la drepturile lui. Amos nu era profet, nici fiu de profet: nu avea o funcție pe care să i-o fi dat vreun om, nici nu lucra după dorința inimii lui, ci Yahve, cu voința Lui suverană, îl pusese să vorbească, și el rostea cuvântul lui Yahve. Preotul care i se opunea avea să sufere consecințele pentru îndrăzneala lui, iar Israel avea să fie cu siguranță dus în captivitate.

Capitolul 8 reînnoiește declarația că venea sfârșitul lui Israel din cauza nelegiuirii lor și că Dumnezeu nu avea să-i mai suporte mult timp. Profetul vestește necazul în care urma să fie poporul lipsit de orice îndrumare din partea lui Yahve. Cei care se încredeau în deșertăciunile pe care Israel și le rânduisese pentru sine urmau să cadă și să nu se mai ridice.

Capitolul 9 îl prezintă pe Yahve Însuși dirijând judecata, astfel încât Israel nu mai avea nici o posibilitate de a scăpa. Dumnezeu avea să-i trateze ca pe națiunile străine de El, ca pe filistenii sau pe sirieni, pe care, în providența Lui, îi făcuse să vină din alte țări. Totuși Dumnezeu nu avea să-l uite pe Israel. El Însuși avea să execute judecata astfel încât, deși Israel urma să fie cernut printre toate națiunile de pe pământ, nici un bob nu avea să se piardă. Cei răi, care nu credeau în judecată, aveau să fie loviți de ea. În acea zi – când Yahve va executa judecata finală în mijlocul poporului, El va ridica din nou nu cortul lui Ieroboam, nici pe cel al lui Iehu, pe care El, în guvernarea îndelungii sale răbdări, le așezase pentru un timp, ci (împlinind planurile harului său) va ridica cortul lui David, alesul Lui și îl va rezidi în glorie. El va ridica complet din ruina lui *, pentru ca urmașii lui să stăpânească rămășița Edomului și toate națiunile să cunoască numele lui Yahve. Atunci Yahve îl va aduce și pe Israel din captivitate și îl va reazeze în binecuvântare deplină: el se va bucura de roadele țării sale. Yahve va sădi poporul său în țara lui și nimeni nu-l va mai smulge din țara pe care El le-a dat-o.

Astfel, în acest profet vedem anunțate judecata împărăției lui Israel, dar aplicată lui Israel în ansamblu ca națiune, și ridicarea din nou a lui, asigurată în legătură cu restaurarea casei lui David în zilele din urmă, restaurare pe care Dumnezeu o va realiza și pe care nimic nu o va putea împiedica. Dumnezeu va sădi și nimeni nu-i va smulge de acolo: o mărturie care este sigur că nu s-a împlinit, dar care se va împlini cu siguranță. Israel va fi restabilit în țara lui și nu va mai fi scos de acolo.

În general, deci, acest profet ne prezintă nu mari evenimente publice în guvernarea lui Dumnezeu, ci căile lui Dumnezeu cu poporul, având în vedere starea lor morală. Cele zece seminții sau împărăția lui Israel sunt privite ca reprezentând tot Israelul ca națiune având o responsabilitate. Vițeei de aur de la Sinai și Betel constituie legătura morală, în timpul profetului, cu vremea de la început, când ei au fost scoși din Egipt prin harul și puterea lui Yahve. Profeția se încheie, după cum am văzut, cu restabilirea întregului popor în binecuvântare sub casa lui David, potrivit harului suveran al lui Dumnezeu, care nu se schimbă. Aceasta va fi pentru toată națiunea, harurile asigurate ale lui David.

clickbible.org